

PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

De kwaliteit van het openbaar gebied wordt door de inwoners vaak het meest intensief beleefd. Zaken als: zwerfvuil, verzakte stoeptegels, niet brandende lantaarnpalen, slecht onderhouden plantsoenen, moeilijk toegankelijke gemeentelijke gebouwen, zijn onderwerpen die de directe omgeving van de burgers raken. Zij hebben hier dan ook een duidelijke mening over. Ook de reacties die vanuit de wijk- en dorpsraden geuit worden, gaan vaak over het beheer van de openbare ruimte.

De gemeente is als beheerder van deze openbare ruimte verantwoordelijk voor een groot aantal kapitaalgoederen. De gewenste kwaliteit van kapitaalgoederen zoals openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering, openbare verlichting en gebouwen bepaalt mede het voorzieningenniveau in de gemeente en de daarmee gemoeid zijnde (jaarlijkse) lasten. Daartoe wordt periodiek voor elk van genoemde kapitaalgoederen een nota vastgesteld door de raad. Hierin worden de kaders weergegeven voor het onderhoud(sniveau), de bijbehorende kosten, de normkostensystematiek en het meerjarig budgettaire beslag.

In deze paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” gaan we in op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen voor het beheer en het onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente. Voor verschillende kapitaalgoederen zijn inmiddels meerjarige onderhoudsplannen vastgesteld. Deze zullen moeten worden gekoppeld aan budgetten in de begroting. Verder moeten er antwoorden gevonden worden op vragen als: is het beheer in de gemeente goed geregeld? Is er behoefte aan het opstellen van onderhoudsbeleidsplannen, en zo ja, welke criteria gebruiken we? Hoe verhouden de in de begroting opgenomen onderhoudsbudgetten zich tot de onderhoudsplannen en de uitvoering ervan? Is er achterstallig onderhoud, en zo ja, hoe werken we die weg? Welke financiële risico's lopen we?

Als basis voor het vaststellen van beleid ten aanzien van de gewenste kwaliteit van onderhoud en beheer van onze kapitaalgoederen zijn geautomatiseerde beheerpakketten geïmplementeerd op het gebied van wegen, riolering, openbaar groen en gebouwenbeheer. Wij kunnen nu de verschillen aangeven tussen bestaand beleid en gewenst beleid, alsmede de daaraan verbonden financiële gevolgen.

Beheerplannen (beheersystemen)

Voor het onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen zijn voor 2017 en volgende jaren de volgende beheerplannen (-systemen) vastgesteld of in voorbereiding:

Beheerplan	Programma	Gereed	Vaststelling	Looptijd tot
Wegen	Verkeer, vervoer en openbare ruimte	Ja	2013	2018
Openbare verlichting	Verkeer, vervoer en openbare ruimte	Nee		
Riolering	Milieu (VGRP)	Ja	2016	2021
Wateren	Milieu (stedelijk waterplan vervangen door VGRP)	ja	2016	2021
Openbaar groen	Verkeer, vervoer en openbare ruimte en Sport, cultuur en recreatie	Ja	2013	2018
(Buitensport)accommodaties	Sport, cultuur en recreatie	Nee		
Begraafplaatsen	Verkeer, vervoer en openbare ruimte	Nee		
Gebouwen	Diverse programma's	Ja	2013	2018
Haven Walsoorden	Verkeer, vervoer en openbare ruimte	Ja*		

* er is wel een meerjarenplan, maar vanwege een dekkingprobleem nog niet vastgesteld

Het wegenbeheerplan heeft een looptijd van 2013 tot 2018. Oprekken van de geldigheidstermijn met 1 jaar naar 2019 is technisch mogelijk.

Het stedelijk Waterplan had oorspronkelijk een looptijd tot 2010. Veel zaken moesten nog onderzocht worden. De stedelijke wateropgave is intussen opgevolgd door de methodiek “toekomstbestendige waterhuishouding in bebouwd gebied” en de waterkwaliteitsspoortoetsing wacht nog op een vastgestelde werkwijze binnen de SAZ+. Voor zover het de overdracht van de verantwoordelijkheden betreft zijn in het VGRP middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het achterstallig baggeronderhoud en vervolgens de overdracht van de verantwoordelijkheden. Voor zover in het stedelijk waterplan concrete maatregelen opgenomen zijn zullen deze heroverwogen worden bij de toekomstbestendigheid en beoordeling van de waterkwaliteit. Het stedelijk Waterplan is geïntegreerd in het VGRP.

Het groenbeheerplan heeft een looptijd tot 2018. Gezien de hoeveelheid werk om de data op orde te krijgen is gelijktrekken van de termijn met het wegenbeheerplan naar 2019 noodzakelijk. Het operationeel beheer kan nog een jaar op vergelijkbare wijze georganiseerd worden.

Op 28 juni 2012 heeft de Raad van de gemeente Hulst de notitie “duurzaam financieel beleid” vastgesteld waarin is vastgelegd dat, ingaande de begroting 2013/jaarrekening 2012, gewerkt zal worden aan het wegwerken van de achterstanden op het gebied van onderhoud kapitaalgoederen door het beschikbaar houden van de middelen uit vrijvallende kapitaallasten en het vrijmaken van nieuwe structurele ruimte door bestemming van rekeningsaldi. Tevens is in de opbouw van de gemeentebegrotingen sinds 2011 financiële

ruimte beschikbaar gesteld voor het effectueren van het beleid zoals dat jaarlijks in het meerjaren onderhoudsprogramma wegen is opgenomen. Tot en met de jaarschijf van deze begroting bedraagt deze extra structurele ruimte bijna € 400.000. Met betrekking tot het gebouwenbeheer en waterbeheer zijn eveneens structureel aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor de volledige uitvoering van deze beheerplannen.

Wegen

Kerncijfers

Totale lengte wegen	143 km
Verhardingen	1.536.000 m ²
Waarvan:	
- gesloten (asfalt)	372.000 m ²
- gesloten (beton)	11.000 m ²
- open (klinkers, tegels)	1.145.000 m ²
- half (gravel, split)	7.000 m ²

Beleid

Wegenonderhoud bestaat uit dagelijks klein- en groot onderhoud en rehabilitatie (volledige vervanging wegconstructie aan het einde van de levensduur). De planning van klein- en groot onderhoud zijn opgenomen in het wegenbeheerplan 2013-2017. De middelen hiervoor zijn opgenomen in de begroting. De rehabilitatie is niet opgenomen in de planning van het wegenbeheer. Voor de rehabilitatie wordt jaarlijks een 4-jarige planning opgesteld (Meerjaren InvesteringsPlan Wegen) waarbij de planning wordt aangepast aan de beschikbare middelen. De middelen worden jaarlijks gedoteerd aan de reserve MIP wegen waaruit de afschrijvingen van de investeringen worden gedekt. Hierdoor blijven voordelen op investeringen als gevolg van subsidies, aanbestedingsvoordelen en onderuitputting beschikbaar voor rehabilitatie.

Bij het opstellen van het wegenbeheerplan is gebruik gemaakt van de beheersystematiek van de stichting CROW, bijgesteld naar aanleiding van de in 2012 uitgevoerde wegeninspecties. Binnen vermelde systematiek worden twee onderhoudsniveaus onderscheiden, R en R++. Voor het beheerplan wegen Hulst is uitgegaan van niveau R (laagste onderhoudsnorm tegen laagste kosten; verzekeraar zijn van schades).

Met betrekking tot de investeringen in het kader van herinrichting en reconstructie wegen is er in principe sprake van rehabilitatie en dus de mogelijkheid tot het maken van afwegingen over verkeersafwikkeling en/of inrichting. Aanleiding voor rehabilitatie kan ook voortvloeien uit afstemming met andere beleidsterreinen. Uiteraard is er afstemming met de in het beheerplan wegen ter zake opgenomen onderhoudswerkzaamheden. Het wegenbeheerplan 2013-2017 is op 27 juni 2013 door de raad vastgesteld.

Financieel kader

Het benodigde budget voor dagelijks klein- en groot onderhoud bedraagt volgens het wegenbeheerplan € 585.000 (in het beheerplan is € 574.000 opgenomen, gecorrigeerd voor inflatie) en is in deze begroting opgenomen. Bij herijking van het nieuwe wegenbeheerplan zal worden bezien of dit bedrag aanpassing behoeft.

Ten behoeve van de uitvoering van het MIP wegen 2016-2019 (rehabilitatie) wordt een structurele dotatie aan de reserve MIP wegen gedaan van € 260.000. Hiermee zijn binnen de planperiode investeringen mogelijk voor een bedrag van ruim € 3 miljoen. Een bijgestelde planning voor het MIP wegen wordt nog voorgelegd.

Investering MIP		25 jr afschr					
	inv	2016 kapl	2017 kapl	2018 kapl	2019 kapl	2020 kapl	
Totaal reeds beschikbaar gesteld		5.077.474,48	233.139,83	262.032,10	280.620,84	276.729,03	272.837,22
2017	Herinrichting Julianastraat Heikant	1.330.000,00	53.200,00	78.736,00	77.672,00	76.608,00	
2018	Herinrichting Cloosterstraat	920.000,00		36.800,00	54.464,00	53.728,00	
2019	Herinrichting Houtmarkt, Kleine Bagijnestraat, Schuttershof, Kreupelstraat en Lange Nieuwstraat	530.000,00			21.200,00	31.376,00	
2019	Herbestrating Frederik Hendrikstraat	200.000,00			8.000,00	11.840,00	
		9.107.474,48	233.139,83	315.232,10	396.156,84	438.065,03	488.389,22

Knelpunten en risico's

Met het vaststellen van het duurzaam financieel beleid is er richting gegeven om achterstanden in het onderhoud te voorkomen en de hiermee gepaard gaande risico's te beperken. Zaken als verkeersveiligheid, externe prioriteiten enz. kunnen ertoe leiden dat de planning bijgesteld moet worden.

Ontwikkelingen

Het wegenbeheerplan 2013-2017 gaat uit van een basisplanning voor de komende jaren tot en met 2017 waarbij over de gehele planperiode van 5 jaar een budget noodzakelijk is van circa € 2.900.000. In de begroting 2017 zijn middelen beschikbaar. Hierin is de rehabilitatie, de vernieuwing van de weg, niet meegenomen. Hiervoor worden meerjarige investeringsplannen wegen opgesteld. Deze MIP's worden periodiek bijgewerkt en ter besluitvorming voorgelegd.

Vanaf 2016 mogen er geen onkruidbestrijdingsmiddelen op verhardingen meer toegepast worden. Het onkruid op de verhardingen zal dan door gebruik te maken van alternatieve methodes/machines verwijderd moeten worden. Dit heeft een kostenverhoging met zich mee gebracht van circa € 140.000. In de begroting 2017 is rekening gehouden met € 180.000 t.b.v. onkruidbestrijding (aanbesteding in september 2016).

Haven Walsoorden

Kerncijfers

Kademuur	630 m ¹
Jaarlijks te baggeren slib	20.000 m ³

Beleid

De haven van Walsoorden is in eigendom bij de Staat (het Rijksvastgoedbedrijf RVB). De gemeente heeft erfpachtovereenkomsten afgesloten met het RVB die aflopen per 30-06-2017 (industriehaven) en 31-12-2023 (getijdenhaven). De gemeente heeft op haar beurt overeenkomsten (opstalrechten, erfpacht) gesloten met verschillende gebruikers van de haven. De gemeente en het RVB zijn met elkaar in gesprek over het toekomstige beheer en onderhoud van de haven.

Arcadis heeft enige jaren geleden in opdracht van de gemeente Hulst een beheerplan opgesteld voor de haven van Walsoorden. Onderdeel van het opstellen van het beheerplan was vanzelfsprekend het verzamelen van informatie en het uitvoeren van inspecties. Met deze gegevens is uiteindelijk het beheerplan opgesteld dat behoudens een voorstel (meerjarenraming) voor het toekomstige beheer en onderhoud, ook een beeld verschaft van de huidige onderhoudstoestand en een aantal aanbevelingen doet voor het oplossen van knelpunten.

In afwachting van duidelijkheid over de ontwikkelingen van de haven is nog geen financiële ruimte vrijgemaakt om deze investeringen in de toekomst veilig te stellen.

Financieel kader

Op dit moment zijn in de beheerbegroting de dagelijkse onderhoudskosten geraamd, maar worden geen reserves opgebouwd voor groot onderhoud zoals vervanging van de kademuuren.

Knelpunten/risico's

Indien deze ontwikkelingen uitwijzen dat de gemeente de haven in de toekomst zal blijven exploiteren, zijn investeringen nodig om de haven weer robuust te maken voor de toekomst.

Deze investeringen kunnen bestaan uit:

- Achterstallig onderhoud: circa € 560.000
- Bodemsanering van de getijdenhaven: circa € 800.000
- Reconstructie van het resterende deel van de kade na halve afsluiting van de getijdenhaven: € 400.000

Ontwikkelingen

De komende tijd wordt in overleg getreden met de Staat en de huidige gebruikers om te bezien hoe de toekomst van de haven eruit zal komen te zien en welke financiële verplichtingen de verschillende partijen op zich willen nemen.

Openbare verlichting

Kerncijfers

Lichtmasten 7.007 stuks

Waarvan:

- nachtbranders 4.699 stuks
- avondbranders 2.308 stuks

Beleid

De harmonisatie van de verschillende verlichtingssystemen in beide voormalige gemeenten is niet in zijn geheel doorgevoerd. In de oude gemeente Hulst is begin 2000 de totale openbare verlichting gerenoveerd en voldeed daarmee aan de Nederlandse Praktijkrichtlijn (NPR 13201-1)), in de voormalige gemeente Hontenisse gedeeltelijk. Vanaf april 2005 werd, in afwijking van vermelde richtlijn, omwille van bezuinigingen, het oude avond- en nachtbranderssysteem opnieuw geïntroduceerd.

Medio 2011 is de nieuwe richtlijn voor Openbare Verlichting (ROVL-2011) van kracht geworden, die op veel punten verschilt van de NPR 1302-1. Het op orde brengen van dit achterstallig onderhoud vindt plaats binnen de budgetten van de beheerbegroting. Te zijner tijd (einde levensduur) zullen de lichtmasten en armaturen vervangen moeten worden. Binnen de huidige beheerbegroting worden hiervoor geen middelen gereserveerd.

Vanaf 2016 werken de Zeeuwse gemeenten, het Waterschap, de Provincie en Zeeland Seaport samen in het gezamenlijk beheren en onderhouden van de openbare verlichting in Zeeland. De doelstellingen van deze samenwerking zijn een uniform, innovatief, effectief en efficiënt beheer en onderhoud van de openbare verlichting, zodat de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk worden gehouden en de personele kwetsbaarheid van Partijen wordt vermindert.

Deze samenwerking is vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst openbare verlichting Zeeland. Op basis hiervan is een 'Bureau Openbare Verlichting Zeeland' gevormd, dat zorg draagt voor een gezamenlijk onderhoudsbestek, gezamenlijke directievoering, gebruik van één database - beheerpakket (Onderhoud Management Systeem of OMS) en het beheren van het beheerpakket.

Financieel kader

Op basis van het OMS zijn, op basis van de technische eisen, de volgende investeringen in openbare verlichting nodig:

	2017	2018	2019	2020
Vervangingsinvestering OV	145.000	145.000	145.000	145.000

In de gemeentebegroting is een structureel bedrag beschikbaar voor vervanging van € 145.000,-. De vervangingsinvesteringen zullen worden uitgevoerd binnen de beschikbare budgetten. De aanbesteding van onderhoud en vervanging van de openbare verlichting in Zeeland heeft inmiddels plaatsgevonden. Op basis daarvan zullen de vervangingsinvesteringen worden uitgevoerd.

Knelpunten/risico's

Er zal te zijner tijd aandacht moeten zijn voor het reserveren van middelen voor de noodzakelijke vervanging aan het eind van de levensduur van armaturen en lichtmasten. De vervangingswaarde van de 7.000 lichtmasten bedraagt ruim € 8 tot € 12 miljoen.

Ontwikkelingen

Bij de vervanging van de openbare verlichting wordt successievelijk overgegaan op LED-verlichting, waardoor de kosten van energieverbruik verder zullen dalen en meer budget beschikbaar komt voor vervangingsinvesteringen. Ook is de levensduur van de LED verlichting langer.

Rioleringen

Kerncijfers

Riolering (vrijverval, druk, persleiding)	293 km
Gemalen	59 stuks
IBA's klasse 3	35 stuks
IBA's klasse 2	26 stuks
Kolken	12.750 stuks
Drukrioleringsunits	457 stuks
Bergbezinkbassins	8 stuks
Bergbezinkleidingen	2 stuks
Totale vervangingswaarde rioolstelsel	€ 176.800.000

Op dit moment zijn verschillende exploitaties bij projectontwikkelaars in ontwikkeling. Zodra deze overgedragen worden aan de gemeente komen er nog verschillende kilometers riolering bij.

Beleid

De zorgplicht voor stedelijk afvalwater is een gemeentelijke taak die is vastgelegd in de Wet milieubeheer. In deze wet is verder vastgelegd, dat gemeenten verplicht zijn om een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) op te stellen, waarin zij hun beleid voor de rioleringszorg vaststellen.

In april 2016 is het VGRP 2016-2021 vastgesteld door de raad. Hierin is het beleid voor de komende periode vastgesteld.

Er zijn drie hoofdoelen die ten grondslag liggen aan de gemeentelijke zorg voor de inzameling en het transport van afvalwater:

- duurzame bescherming volksgezondheid;
- handhaving goede leefomgeving;
- duurzame bescherming van natuur en milieu.

Deze algemene beweegredenen voor de rioleringszorg worden in het kader van dit verbreed GRP Hulst vertaald naar de onderstaande doelen. Daarbij is rekening gehouden met de verbreding van de gemeentelijke zorgplichten volgens de Waterwet naar de zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

1. Doelmatige inzameling van het binnen het gemeentelijk gebied geproduceerde stedelijk afvalwater.
2. Doelmatige inzameling van het hemelwater en overtollige grondwater dat niet mag of kan worden gebruikt voor de lokale waterhuishouding.
3. Transport van het ingezamelde afvalwater, hemelwater en grondwater naar een geschikt lozingspunt.
4. Voorkomen van ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem en grondwater.
5. Zo min mogelijk overlast voor de omgeving veroorzaken.
6. Doelmatig beheer en een goed gebruik van de gemeentelijke voorzieningen tegen de laagst maatschappelijke kosten.

De indicatie voor vervanging van een rioolleiding vindt plaats op basis van de verwachte gemiddelde levensduur, gecombineerd met de resultaten van de uitgevoerde riool-inspecties. Voor de gemiddelde levensduur van de voorzieningen wordt uitgegaan van de onderstaande gegevens.

- Vrijverval riolering 60 jaar
- Gemalen bouwkundig 60 jaar
- Gemalen elektrisch/mechanisch 15 jaar
- Persleidingen 60 jaar

Door het actueel houden van het beheerpakket met nieuwe inspectiegegevens is er inzicht in de actuele situatie van het rioleringsstelsel. Daarmee is ook de omvang van de achterstallige vervangingen beter in beeld gekomen. Deze achterstand is aanzienlijk en vergt een inhaalslag voor rioolvervangingen op korte termijn.

De gemeente Hulst kiest er voor om het achterstallig onderhoud weg te werken binnen één levensduurcyclus van het gehele rioleringsstelsel. Met andere woorden: De achterstallige vervangingen, worden over een periode van circa 60 jaar vervangen. Door jaarlijks een klein deel van de achterstallige vervangingen in te lopen, wordt na circa 60 jaar een break-evenpoint bereikt.

Voor het opstellen van de concrete planning voor de planperiode van dit verbreed GRP zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd.

- Het benutten van de mogelijkheden om vervangingswerkzaamheden te combineren met groot onderhoud c.q. reconstructie van de wegen speelt een belangrijke rol. Combineren van de werkzaamheden levert een kostenbesparing op, terwijl tevens de burgers minder overlast ondervinden.
- Een nadere beoordeling van de resultaten van het toepassen van een gestandaardiseerde planning (op basis van de toestand van het riool) of bij combinatie van werkzaamheden (volgend aan de planning van andere werkzaamheden) leidt in sommige gevallen tot aanpassing van de noodzakelijke maatregel of planning.
- Noodzakelijk is het afwegen van de risico's die de gemeente Hulst loopt bij uitstel van de diverse vervangingen. Gezien de opgelopen vervangingsachterstand is het combineren van de werkzaamheden niet altijd meer mogelijk. Er wordt een risico-afweging gemaakt om de volgorde in uitvoering te bepalen.
- Los van de gecombineerde projecten zullen er dus ook rioolvervangingen moeten plaatsvinden om calamiteiten te voorkomen of de ter beschikking gestelde middelen voor vervangingen in het verbreed GRP maximaal te benutten. Dit houdt wel in dat de bestaande verharding terug aangebracht wordt. De kosten die ten laste van het rioolfonds komen zijn hoger dan bij gelijktijdig uitvoeren van grootschalig wegen-onderhoud.
- Daar waar maatregelen noodzakelijk zijn vanuit het basisrioleringsplan, stedelijk waterplan en/of het toekomstbestendig maken van bebouwd gebied worden deze zo veel als mogelijk afgestemd op elkaar.
- Waar technisch mogelijk wordt gekozen voor renovatie (relinen) in plaats van traditioneel vervangen van de riolering. Het streven is om 30% van de geplande vervangingen uit te voeren in de vorm van renovatie (relinen).
- Indien het noodzakelijk en doelmatig is, zal ook direct verhard oppervlak van de gemengde riolering worden afgekoppeld.

Op basis van de bovenstaande uitgangspunten is een vervangingsplanning gemaakt voor de komende planperiode.

	60 jaar	15 jaar	totale investering
2017	€ 1.907.000,00	€ 270.721,00	€ 2.177.721
2018	€ 3.200.000,00	€ 270.721,00	€ 3.470.721
2019	€ 3.500.000,00	€ 270.721,00	€ 3.770.721
2020	€ 2.350.000,00	€ 270.721,00	€ 2.620.721

Financieel kader

In de begroting worden de middelen voor het dagelijks onderhoud van de riolering opgenomen. Jaarlijks wordt een operationeel programma opgesteld waarbij de gemeenteraad budget wordt gevraagd voor de uit te voeren rioleringswerken in het betreffende begrotingsjaar. De kosten van de riolering worden gedekt uit de opbrengsten rioolrechten. Voor zover de lasten hoger/ lager zijn dan de opbrengsten vindt egalisatie plaats middels de voorziening riolering (investeringen). Het rioolrecht is binnen de vervangingscyclus kostendekkend.

Knelpunten/risico's

Zowel het reguliere beheer als de kapitaallasten verband houdende met vervangingsinvesteringen worden gedekt uit tarieven en/of de bestemmingsreserve riolering. Er vindt jaarlijks afstemming plaats tussen het uitvoeren van werken in het kader van het VGRP en het MIP. In de toekomst dient het op elkaar afstemmen van noodzakelijke uitgaven en beschikbare middelen continu punt van aandacht te blijven.

Ontwikkelingen

Door klimaatverandering ontstaan er langdurige natte periodes, korte hevige buien en langdurige droge periodes. De gevolgen hiervan kunnen niet alleen in de riolering opgevangen worden. Acceptatie van water op straat wordt noodzakelijk. Afgelopen jaren is in de SAZ een methode ontwikkeld hoe om te gaan met deze ontwikkelingen. Door gebruik te maken van de mogelijkheden welke een gebied heeft zowel boven als onder de grond kunnen de gevolgen zo goed als mogelijk opgevangen worden. De komende jaren zullen de onderzoeken naar het functioneren van de riolering, de stedelijke wateropgave en waterkwaliteitsspoor en klimaatontwikkeling gecombineerd worden.

Een bewuste keuze tussen vervangen en renoveren leidt tot kostenbesparingen.

Samenwerking in de regio en in Zeeland onder de paraplu van het SAZ leiden tot meer kennis, betere afwegingen, risicospreiding in de bedrijfsvoering en kostenefficiency.

Wateren

Kerncijfers

Alle natte ondergronden zoals sloten, kanalen, rivieren (binnenwater)

314 ha

Beleid

De gemeente heeft vele wateren in eigendom en daardoor ook in beheer en onderhoud. Het gaat hierbij vooral om wateren binnen de bebouwde kom, zoals: watervoerende sloten, vijvers en overige waterpartijen waaronder de Binnenvest om de historische stadskern van Hulst. In het kader van het Stedelijk Waterplan is samen met het waterschap onderzoek uitgevoerd naar de overdracht van verantwoordelijkheden voor het beheer en onderhoud van oppervlaktewateren binnen bebouwd gebied. Het is de bedoeling dat het waterschap in de toekomst nadrukkelijker wordt belast met het onderhoud van “stedelijk” water. In 2015 is een overeenkomst gesloten met waterschap Scheldestromen voor een gefaseerde overdracht. Overleg hierover is momenteel gaande. Bij de overdracht van gemeentelijke wateren naar het waterschap wordt wel geëist dat alle bodems vrij zijn van bagger. Geraamde extra investeringen € 1.730.000. Hiervoor zijn middelen gereserveerd binnen het rioolbeheer. Het beleid en de benodigde middelen zijn opgenomen in het VGRP.

Financieel kader

De middelen voor het onderhoud van wateren zijn beschikbaar gesteld vanuit de rioolrechten en zijn betrokken bij de vaststellen van het nieuwe VGRP.

Knelpunten/risico's

De kosten voor het creëren van ruimte voor de bagger welke niet op de oever verwerkt kan worden zijn nog niet in beeld. De onderhandelingen over grondaankoop of ruil lopen nog. De raming van de kosten gaat uit van € 450.000,- incl. BTW. De helft van deze kosten komen voor rekening van de gemeente.

Ontwikkelingen

De overdracht van het beheer en onderhoud maken het noodzakelijk dat er per overgedragen gebied afspraken gemaakt moeten worden hoe de werkverdeling tussen waterschap en gemeente verdeeld wordt.

Openbaar groen, Kerncijfers

Openbaar groen	150,0 ha
Bos	30,0 ha

Beleid

Door de gemeenteraad is in juni 2013 het Groenbeheerplan 2013-2017 vastgesteld. Het Groenbeheerplan 2013-2017 is opgesteld om als onderbouwing te kunnen dienen voor de in de beheerbegroting opgenomen bedragen voor het beheer en onderhoud van het openbaar groen en als beleidsinstrument ter beschrijving van de huidige en de gewenste kwaliteit van het openbaar groen van de gemeente Hulst.

Met behulp van het groenbeheersysteem XEIZ van Arcadis is in het verleden een vergelijk gemaakt tussen de aanwezige budgetten en de beheerbegroting en de begrotingen uit XEIZ (frequentie onderhoud x tijdnorm per groenonderdeel en bepaling kwaliteit onderhoud). Het openbaar groen in Hulst wordt momenteel op een kwalitatief acceptabel niveau onderhouden op basis van een goede prijs-kwaliteitverhouding. In de praktijk blijkt dat flexibel moet worden omgegaan met de opgenomen budgetten in de beheerbegroting om dit kwaliteitsniveau op termijn te kunnen behouden.

Het vigerende Groenbeheerplan 2013-2017 kan ook voor 2018 ingezet worden. Hierdoor wordt het mogelijk om het extra werk van het koppelen van BGT en BOR uit te voeren. Daardoor kunnen het wegen- en groenbeheerplannen in 2018 gelijktijdig opgesteld worden. Het groenbeheerplan geeft in eerste instantie een beschrijving van de kernen van de gemeente Hulst met de daarin aanwezige stedenbouwkundige structuren waarbij de huidige groenstructuur als uitgangspunt is genomen. Zo wordt per kern het centrumgebied, de grootschalige groengebieden, de hoofdwegen, de woonwijken, de bedrijventerreinen etc. beschreven. Een indeling als deze is belangrijk omdat hieraan een gewenste kwaliteit van het groen gekoppeld kan worden en deze kan dan vergeleken worden met de huidige kwaliteit van het groen. Hiermee wordt dan duidelijk of er nog investeringen gepleegd moeten worden om deze gewenste kwaliteit te bereiken. Uit het groenbeheerplan blijkt dat de gemeente Hulst dicht bij de gewenste kwaliteit van het groen zit en dat de investering om deze kwaliteit te bereiken minimaal te noemen is.

Financieel kader

De middelen voor het dagelijks onderhoud zijn beschikbaar gesteld in de begroting.

Knelpunten/risico's

Binnen de begroting zijn/worden geen middelen gereserveerd voor incidentele renovatie/grootschalig onderhoud van openbaar groen.

Ontwikkelingen

Door het ombouwen van het groenareaal wordt de arbeidsintensiteit van het onderhoud verder omlaag gebracht. Tevens wordt getracht snippergroen te verkopen aan bewoners. Het openbaar groen in de gemeente Hulst wordt al jaren op een kwalitatief acceptabel niveau onderhouden en is er sprake van een goede prijs-kwaliteitverhouding.

Sportvelden

Groene sportaccommodaties	27,7 ha
Aantal voetbalvelden beheer gemeente	9,5
Aantal voetbalvelden geprivatiseerd	14 + 1 kunstgrasveld
Aantal tennisvelden beheer gemeente	4
Aantal tennisvelden geprivatiseerd	25
Atletiekaccommodatie (geprivatiseerd)	1
Hockeyaccommodatie (prive eigendom)	1
Paardensportterrein (prive eigendom)	1

Beleid

Het beleid van de gemeente is erop gericht sportaccommodaties die in eigendom en beheer zijn bij de gemeente op een voldoende onderhoudsniveau te handhaven om aan de eisen van NOC/NSF te voldoen. Daar waar voor gebruikers en de gemeente voldoende voordelen te behalen zijn wordt de accommodatie geprivatiseerd. Op dit moment zijn geen privatiseringen in beeld. Voor accommodaties in eigendom van derden worden in principe geen gemeentelijke middelen ingezet.

Financieel kader

De middelen voor het dagelijks onderhoud van de gemeentelijk velden zijn in de begroting opgenomen. Voor de geprivatiseerde velden ontvangen de verenigingen een vastgesteld subsidiebedrag per veld voor het dagelijks onderhoud en voor het vormen van een onderhoudsreserve. Deze subsidies zijn eveneens in de begroting opgenomen.

Knelpunten/risico's

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is een risico opgenomen van € 293.000.

Ontwikkelingen

Na de realisatie van het kunstgrasveld in Hulst zijn ook voor de kern St. Jansteen middelen vrijgemaakt om een grassmasterveld te kunnen realiseren.

Begraafplaatsen

Begraafplaatsen	6,5 ha
Aantal gemeentelijke begraafplaatsen	4

Beleid

De begraafplaatsen in Hulst worden momenteel op een kwalitatief acceptabel niveau onderhouden op basis van een goede prijs-kwaliteitverhouding.

Financieel kader

Als afgeleide van de leges lijkbezorgingsrechten wordt een bedrag jaarlijks toegevoegd aan de bestemmingsreserve begraafplaatsen. Deze toevoeging is afhankelijk van de gerealiseerde opbrengsten. De post "begraafplaatsen" is in principe een budgettair neutrale post en een dergelijke post vraagt om een actueel beheerplan voor het bepalen van kostendeckende tarieven. Er is geen actueel beheerplan beschikbaar. Verder is er sprake van veranderende omstandigheden waardoor het accent veel meer is komen te liggen op cremen, asverstrooien, niet verlengen van grafrecht (dus ruimen).

Knelpunten/risico's

Door het ontbreken van een beheerplan zijn de onderhoudskosten voor de toekomst niet volledig in beeld. Wel is een voorziening aanwezig om onderhoudskosten af te dekken.

Ontwikkelingen

Een gedeelte van de begraafplaats aan de Glacisweg en de daarop aanwezige grafmonumenten heeft de status van rijksmonument. Om deze graven in de toekomst te behouden en hoe om te gaan met de gehele begraafplaats is het nodig dat er een plan voor instandhouding en ontwikkeling van de begraafplaats wordt opgesteld.

Gebouwen

Kerncijfers

Openbare dienst (gemeentehuis, gemeentelijke gebouwen, poorten, etc.)	27 stuks
Onderwijs	16 stuks
Gemeenschapscentra (4 in eigendom, 9 eigendom stichting)	13 stuks

Beleid

De gemeente Hulst heeft circa 50 gebouwen en bouwwerken in eigendom. Deze gebouwen variëren in grootte en worden voor diverse doeleinden gebruikt en ingezet. Het betreft gebouwen voor de gemeentelijke organisatie, sportaccommodaties, schoolgebouwen, gebouwen voor sociaal culturele doeleinden (dorpscentra), monumenten en gebouwen voor algemeen gebruik.

In 2013 is het beleidsplan onderhoud gemeentelijke gebouwen 2014-2018 vastgesteld. Hierin is het beleid van de gemeente Hulst vastgesteld ten aanzien van beheer en onderhoud van gebouwen. Hierbij is rekening gehouden met alle wettelijke eisen rondom gebouwenbeheer. Dat betekent dat er naast onderhoud- en energiebeheer ook aandacht geschonken wordt aan brandveiligheid, volksgezondheid, milieu en Arbo. Dit heeft tot gevolg dat niet alleen de technische levensduur van gebouwen doorslaggevend is, maar dat ook niet materiële zaken (gezondheid, veiligheid en milieu) meespelen in de besluitvorming.

Bij het vaststellen van het beleidsplan is bewust gekozen voor een beknopte nota met een realistisch actieplan voor de komende vijf jaar rekening houdende met de conclusies en aanbevelingen uit het rapport "beleidsnotitie gebouwbeheer gemeente Hulst". Op deze wijze wordt op bestuurlijk niveau het kwaliteitsniveau van het beheer en onderhoud voor de diverse gebouwen vastgelegd, inclusief de daarbij behorende financiële kaders. De strategische keuzes die in deze nota worden gemaakt, zijn omgezet in een (meerjaren)onderhoudsplan op tactisch niveau en een actieplan op operationeel niveau.

Ten aanzien van de schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud overgeheveld van gemeenten naar scholen. De gemeente is alleen nog verantwoordelijk voor nieuwbouw. In 2016 wordt de nieuwbouw te St. Jansteen gerealiseerd. Voor de gebouwen die eigendom zijn van derden (voornamelijk gemeenschapscentra) heeft de gemeente formeel geen onderhoudsplicht. Aan de hand van de gebouwinspecties wordt het benodigde onderhoud geraamd op een bedrag van circa € 150.000 per jaar. De eigenaren dienen hiervoor binnen hun exploitatie budgetten te reserveren.

Financieel Kader

Bij het opstellen van het beheerplan is de dotatie aan de reserve onderhoud gebouwen op voldoende niveau gebracht om het geplande onderhoud in de toekomst te kunnen uitvoeren. Door een aantal onvoorziene werken aan de gemeentewinkel, het zwembad en gemeenschapscentrum Malpertuus, waren de geplande onderhoudswerken niet langer gedekt. Door echter het onderhoud aan het ROC gebouw voorlopig niet in te plannen (gelet op de onzekere toekomst van dit gebouw), is de planning weer gedekt.

Omdat vanaf 2017 n.a.v. de nieuwe BBV voorschriften, geen rente meer wordt toegevoegd aan reserves wordt de dotatie met de gemiddelde rentetoevoeging verhoogd.

Jaarlijks wordt a.d.h.v. de meest recente inspecties en ontwikkelingen het beheerplan bijgesteld en krediet gevraagd voor het uitvoeren van de eerstvolgende jaarschijf.

Ontwikkelingen

In het kader van een doelmatige bedrijfsvoering wordt bekeken welke gebouwen op termijn afgestoten kunnen worden. In 2016 zijn de voormalige scholen in Terhole en Hengstdijk verkocht. Bij de nieuwe invulling van het Hof te Zandeplein te Kloosterzande zullen de gebouwen van de brandweer en Realisatie & Beheer elders gesitueerd moeten worden. In het kader van de bouw van de brede school in St. Jansteen wordt een gymzaal geïntegreerd in het nieuwe gebouw en wordt het bestaande gesloopt.

Samenvatting en conclusies.

De komende jaren zullen geautomatiseerde beheersystemen op de werkvelden rioleringen, wegen, openbaar groen en gebouwen de instrumenten zijn van waaruit de onderhoudsbehoefte kan worden aangegeven. Het dagelijkse onderhoud wordt uitgevoerd vanuit de budgetten zoals opgenomen in de begroting. De afgelopen jaren is op diverse terreinen een flinke inhaalslag gepleegd zodat de meeste kapitaalgoederen in een goede staat kunnen worden onderhouden.

Door het besluit uit vrijvallende kapitaallasten en rekeningsaldi voldoende middelen voor dit doel beschikbaar te houden is er ook naar de toekomst toe ruimte om het huidige niveau te handhaven.